

Jöjjetek

1958. január.

II. évfolyam, I. szám.

Küzdő keresztyénség

Kevés európai országban volt és van a keresztyénségnek olyan küzdő jellege, mint Franciaországban. Itt, ahol a protestantizmus legszigorúbb formáit megadó (igazi francia vonás!) Kálvin János született, itt, hol a hugenották küzdötték kemény harcaikat, hogy mindazt, amit a harctéren nyertek, elveszítsék a szent-bertalanéji véres nász cselvetésében, itt, hol a protestáns keresztyénség évszázadokon át szinte katakomba-életet élt, itt, ebben az országban a protestantizmus mindig harcot, küzdelmet, kockázatvállalást jelentett.

Nehéz és vészteljes úttjuktól értjük meg jelenüket is. A protestánsok egész Franciaország területén szétszórva találhatók. Nagyobb csoportokat az ország déli, a Földközi-tenger mentén fekvő megyéiben és Bordeaux környékén találunk. Ezek jórészt reformátusok. Elzászban viszont evangélikusokra lelünk.

A francia gyülekezetek nagy része azonban szórvány-jellegű. Aki ismeri Magyarországról, mit jelent a szórványegyházak problémája, az mindjárt maga előtt láthatja többé-kevésbé azokat a nehézségeket, amelyekkel sok francia lelkésznek kell megküzdenie. A diaspora-élet nagy nehézségeket jelent, azonban ugyanakkor gyümölcsöző tevékenységre is ösztönözhet. Azokat, akiket a hirdetett ige csak nagyritkán ér el, eléri a posta és a rádió. Franciaországban, a maga régi folyóirat-hagyományával, ez a helyzet kiváló folyóiratok indítására adott ösztönzést. Ha az ember belép a párizsi országos protestáns egyházi központba, elbámul, mily rengeteg sajtótermék áll ennek az alig egy milliányi francia protestánsnak a szolgálatára. Sajtótermékek, amelyekből — amennyire ezt néhány példából láthatam — hiányzik a világtól idegen kegyeskedő hang, mely olyan sok keresztyén kiadvány komoly hatásának egyik legnagyobb hátráltatója. E folyóiratok nagyon jól vannak szerkesztve. Ha itt meg is említünk néhányat, ezzel teljességre nem törekszünk, hiszen erre képtelenek is lennénk. Gondolunk itt pl. a Christianisme Social-ra, a Revue de l'Evangélisation-ra, a Christianisme au XXe siècle-re, a Foi et Vie-re, a Revue Réformée-re, a Foi et Education-ra, a Réforme-ra stb. stb. Lehetetlen, hogy el ne bámuljon az ember a kiadványoknak ezen a gazdagságán, mikor tudja, milyen elenyésző kisebbséget képvisel a francia protestantizmus a francia nép egészében, amely kisebbség különben sem rendelkezik óriási anyagi eszközökkel. S mindezeket a lapokon keresztül lárad valami elevenség, valami román élet-megérzés, amely a túlnyomóan germán és így sokszor nehézkes protestantizmusból annyira hiányzik. Gondolunk itt például, hogy egyebet ne mondjunk, a Réformera, amely — érzésünk szerint — Európa legjobb és újságírói szempontból legjobban szerkesztett keresztyén hetilapja.

Mindez talán abból érthető, amit már látnunk: a francia protestantizmus, küzdelmet jelent, küzdelmet befelé a szórványok területi széthúlásában és küzdelmet kifelé. A francia protestantizmus két világ határán áll. Egyrészt

a római katholicismus, másrészt az atheizmus, vagy éppen az antitheizmus határán. Ez a feszülés nem csupán Franciaországra jellemző, hanem minden országra többé vagy kevésbé Európában.

Franciaországban azonban élesebbek a kontúrok, mint sokhelyütt másutt. Ugyanakkor azonban azt sem lehet mondani, hogy az egyház tevékenységét kifelé és befelé könnyen szét lehetne darabolni. Az egyház a világban él és a világ az egyházban. Az evangelizáció érvényes mind az egyházon belül mind azon kívül. Ha csak az elsőt gyakoroljuk, elzárkózunk a valóság elől. Ha csak a másodikat, nincs belső támaszpontunk.

A keresztyénség egyetlen feladata az ige hirdetése. Franciaországban az ige hirdetés szociális jellegére esik már hosszú ideje nagy súly. A chistianisme social nevű mozgalom világszerter ismert és nagy hatást fejtett ki mindenütt. A mai napig is nagy figyelmet szentel a francia protestantizmus pl. a proletariátus, az értelmiségiek és a parasztok közötti evangéliumi munkának, s általában az evangélium szociális vonásainak, melyeknek tekintében kell megnyilvánulniok.

Különös jelentőséget nyert a keresztyénség ezen jellege a CIMADE nevű mozgalomban. Mikor Párizsban protestánsokkal beszélgettem, mindenki avval búcsuzott el tőlem, hogy a CIMADE-hoz feltétlenül el kell mennem. Igazuk volt. Az a lendületes munka, amelynek az ember a CIMADE-nál tanúja lehet, valóban megragadó és tiszteletelt kelt. Amint a 25. Rue Blanche lépcsőin felfelé sétáltam, az első emeleten magyar nyelvű táblát láttam, mely hirdette, hogy mikor van magyar fogadóóra. A negyedik emeleten kívándorolni szándékozókra bukkantam. A magyar menekültek közötti munka protestáns részről a CIMADE körébe tartozik elsősorban s ecélből egy magyar evangélikus lelkész foglalkozik e szervezetnél kizárólag a menekültek ügyeivel.

De mi is a CIMADE? Ez a hat betű a „Comité Inter-Mouvements Auprès des Evacués, 1939” rövidítése. Mint a név maga is mutatja, a szervezet a háború kezdetén alakult meg az elzászi menekültek segélyezésére teljesen önkéntes alapon. Munkája azonban ma már sokkal nagyobb kiterjedésű, mint kezdetben volt. Ha meggondoljuk, hogy ma legalább félmillió menekült tartózkodik Franciaország területén a legkülönbözőbb országokból vagy éppen világszerte, megértjük, hogy erre szükség van. Menekültgondozás mellett a CIMADE a börtönök látogatásával és a büntetett előéletűeknek a társadalomba újra való beilleszkedésével is foglalkozik. Nemzetközi és felekezeti táborokban a legjobb értelemben vett ökümenikus munka folyik. Ez a szervezet, mely a háború alatt, nagy veszélyek árán is, segítette azokat, akik Franciaországban koncentrációs táborba kerültek, ma a német-francia kapcsolatok kiépítésének egyik előharcosa. A francia munkások közötti munkát a CIMADE nagy erővel vette kézbe. Sévres-ben diákokthont tart

Földváry-Boér Elemér

(1930-1956. október 24)

két verse

*Most mindig legelőször kérem
hogy adjál nekem kenyeret —
Csak azután volna véleményem:
Szenteltessék meg a neved!*

*Mohón és türelmetlen szóltam:
Könnyíts rajtam, segíts nekem!
Sohá őszintén nem gondoltam:
A Te akaratod legyen.*

*Éhes gyomor és éhes lélek
kínlóva szól, hogy adj nekem —
Szebb szenvedést és békét kérek:
Enyem fogadj el Istenem.*

*Pirosban, fehérben:
Mossál meg vérben,
Mossál meg hőben,
Vágyban, lángolóban
Máglyatűzön égjek,
s a vágytalanságban,
hőfehér halálban
Isten jürdessét meg.*

RECSK

fenn a világ minden részéből Párizsba került diákok számára. Menekült művészek (magyarok, lengyelek, csehek, ukránok stb.) számára vándorkiállítás szervez az egész országban.

A szervezet munkája azonban nem áll meg Európában és az európaiaknál. A mohamedánok között is megkezdte nemrég tevékenységét. Marseille-ben, Algériában, Dakarban dolgoznak a CIMADE csoportjai.

Mit akar tulajdonképpen ez a szervezet? Élő és aktív keresztyén biznyságtételt „présence, service, communion” azaz tevékeny jelenlét, szolgálat és közösségvállalás által. Mert ha a CIMADE széleskörű szociális programján dolgozik, akkor ezt azért teszi, hogy biznyságot tegyen vele Krisztusról. Még akkor is, ha erről nem beszél sokat kifelé.

Biznyságtételt présence, service, communion által. Mintha a CIMADE-nak ebben a jelgében egyúttal összefoglalhatnánk a francia protestantizmus lényegét is.

Ez pedig azt jelenti, hogy ahol vagyunk, ott jelenlétünkkel, szolgálatunkkal és közösségvállalásunkkal Krisztusról tegyünk biznyságot. Ennyit talán jó megtanulnunk nekünk is a francia keresztyénektől.

T. M.

És visznek, abova nem akarod...

HELMUT GOLLWITZER

VII

TABORI GYÜLEKEZET

Még Azbeszben hallottam, hogy valamikor az 1942. évi új egyházi törvények kiadása után közölték a lakossággal, hogy templomot építhetnek és ehhez telket kaphatnak; mivel azonban nem sikerült megszerezniük a törvényileg szükséges 300 aláírást, a templom-építés elmaradt. Az öreg orosz mestert, akitől annakidején az esetet megtudtam, építési munkáink színhelyén megkérdeztem, hogy ily nagy városban, amilyen Azbeszt, miért nem volt nagyobb az érdeklődés a templomépítés iránt. Ősz fejét vakargatva így válaszolt: „Volt ugyan érdeklődés, az aláírások ügye azonban egészen más lapra tartozik.” „De hiszen ezt megengedték?” „Igenis, megengedték, ezt azonban aláírással is megpecsételni az már megint más!”

Hogy fáradhatatlan és kitartó munkával mit lehet elérni, arról 1946 karácsonya idején a besicai táborban volt alkalmam meggyőződnöm. Ott a hadifoglyok sorában három evangélikus lelkes és egy katolikus teológus volt, azonban különösen egyikükben lángolt az Úr és az Úr követői iránti szeretet. Megmutatta nekünk, hogy mit ér a fáradhatatlan munka és így ő lett igaz püspökünk.

A berlini Hitvalló Egyház egyik vikáriusa volt. Erejét abból merítette, ami az elmúlt évek során az Egyházzal vívott harcok igazi értelmét adott: az Egyház megújulásából és nem a védekezésből, kifelé folytatott harcból; ezzel tehát itt a fogságban is folytatta azt, amire a szabad világban tett fogadalmat. Táborunk lakói tíz századra oszlottak, mindegyikben külön kis csoportot alakított, amelynek tagjai hetenként egyszer bibliamagyarázatra és imára gyülekeztek. Őt bizalmi embereinek kis csoportja vette körül, akik reggelként munkára sorakozás alkalmával találkoztak, hogy a jelszót egymással közölgék és együtt imádkozzanak; esténként pedig legszűkebb körben rövid imára újból összejöttek. Hogy ez részükről mennyi lemondást, áldozatot ér erőt igényelt, azt csak az tudja felmérni, aki maga is volt már munkatáborban. Anzelm nem rendelkezett olyan erős fizikummal, mint én s csak akkor láttuk ijedten, hogy mennyire le van gyengülve, amikor végül már munkaképtelenné nyilvánították. Különösen rossz brigádban dolgozott, amelynek az volt a feladata, hogy a közeli folyóból az usztatott fatörzseket a partra húzza, ami főleg télen lucskos, gyilkos munka volt, amely emellett még a megkívánt normát is ritkán érte el, úgyhogy tagjai többnyire a legrosszabb élelmelésben részesültek. Kimerültsége ellenére estéről estére bejárta a századokat, hogy szolgáljon s itt nemcsak az volt fontos, hogy megjelenjék, hanem az is, hogy éberségével és befolyásával a többieknek nyújtson valamit; a priccseiken fáradtan elnyújtózott emberekbe előbb életet kellett öntenie, hogy leküzdjék kimerültségüket és hogy közelebb férközhessen lelkükhöz, még pedig nem előkészített, előre megrendezett alkalomkor, hanem a tömegbarakkok nyugtalan-ságában, ahol igen gyakran egyetlen szabad, zavartalan zugot sem lehetett találni. Így minden esetben hidat kellett vernie, amelyen szavai eljuthattak embereihez.

Enélkül minden kezdeményezés újból elsikkadt volna a fáradság következtében, amely, mint az ördög segédeszköze, az embert megfosztja életbentartó elevenségétől. A benne égő láng serkentette őt fáradhatatlan munkára s ez adott neki erőt ahhoz, hogy annyi embernek segítséget nyújthasson és oly nagy

bizalomra tehessen szert a táborban, amilyen-nél rajta kívül senki sem rendelkezett. Mindenki érezte, aki bizalmát belé helyezte, hogy az Ige, amelyet szolgál, olyan erő, amely az életet szolgálja és nemcsak eszme, amely az emberekben követőket keres. Anzelm a csoportok körében küzdött mindenkiért, hogy lelkét megóvjá, követte azt, aki elhagyta magát és nem engedte elbukni. Hisz mindnyájan oly közel voltunk egymáshoz; mindenki előtt feltártuk a többiek gyengéit. Itt nem lehetett a magasból Igét hirdetni; a szavak nem értek volna le a földre, amelyen szegény testünk sanyarú munkáját végezte; az Ige hirdetése itt azonnal lelkipásztorkodássá változott és a teológia itt nem volt más, mint jól alkalmazott lelki tapasztalat, amelyet a Biblia szaván keresztül itt, valóságunk körében kaptunk. Itt már nem volt meg az a rettenetes távolság, amely otthon gyakran a hirdetőt a földtől, az ígértétől a hallgatótól elválasztotta. Emellett itt az evangélium azonnal parancssá változott, parancs pedig nem származhatott másból, csak az evangéliumból. Csoportunk egy-egy tagja olykor megkísérelte, ahogy ezt mások is megtették, hogy az élelmekiadás során csalással nagyobb levesadaghoz jusson, vagy részt vett az élelmraktár „szervezési munkájában,” vagy pedig kis megvesztegetésekkel igyekezett jobb beosztást kapni; ez azonban mindannyiszor megbosszulta magát, mert vagy rajta csípték, megbüntették, vagy pedig lelki sivárság és szegénység lett a következménye s elvesztette készségét arra, hogy az Ige szavát meghallja; ezek mind vészjelek voltak, amelyek arra intettek, hogy a megkezdett rossz útról vissza kell térnie. Amit mások büntetlenül megtehetnek, azt nem teheti meg az, aki Jézust választotta Urának és Gondviselőjének. Itt kicsiben igen reális és váratlan tapasztalatok alapján tünt ki az, hogy a gyülekezet más törvények alatt áll, mint a világ és hogy az Ige számunkra csak addig nyújt életet, amíg benne, mint élettörvényben, teljesen megbí-

zunk. Többnyire jelentéktelen apróságokon múlik itt minden. A szovjet a Németországba hazaküldött munkaképtelenek nyomorszállítványait erős túlzással azzal vádoolta, hogy közülük sokan szándékosan okozták betegségeiket, remélve, hogy így hazakerülhetnek. Ez azonban csak kevés esetben felelt meg a valóságnak.

Sok fogolynak, akit az éhség és a munka tett munkaképtelenné, viszont nem csekély kísértést jelentett az a lehetőség, hogy munkaképtelenségük fennmaradását maguk is elősegítsék. A kenyéradag eladásával, sok mahorkaszívással, stb. megakadályozhatták, hogy a pihenés időszakában erejük visszatérhessen. Sokat vitatkoztak arról, hogy meg szabad-e ezt tenni. A mieink azt vallották helyesnek, hogy az Ige tiltalmazza az ilyen eljárások alkalmazását.

Aki ilyenekbe belekezd, az eltávolodik az Igétől, amelynek szavát már nem képes meghallani, az számára üressé és erőtlenné válik, bár ezen megállapításunk igen észszerűtlennek látszik. 1947 májusában engem is munkaképtelenné nyilvánítottak és az orvosi vizsgálat alapján felvettek a legközelebb hazatérők listájára. A hazatérés ideje azonban elhúzódtott és az veszély fenyegetett, hogy a szállítmány elindítása előtt újabb vizsgálatnak fognak alávetni. Barátaim figyelmeztettek, hogy hízásnak indultam, hogy kevesebb kenyéret egyek, nehogy töröljenek a listáról! Már csak egy hétről volt szó, a tanács észszerűnek látszott. Inगत lettem és így Anzelm-től megkérdeztem, nem volna-e célszerű a józan tanácsot megfogadni. Anzelm szomorúan tekintett rám és így szólt: „Helmut! hisz úgy határoztunk, hogy magunkat mindenkor teljesen alávetjük a Vezetésnek!” Ujra tisztán láttam mindent és mint később kitűnt, Istennek velem valóban még egészen más céljai voltak.

Nyilvános istentiszteletet nem tartottak sem

(Folytatás a 6. oldalon)

A német evangéliumi egyház református szövetségének vezetősége 1957 második felében a következő levelet intézte a magyarországi református egyház lelkipásztoraihoz és presbytereihez.

Kezdetől fogva szoros kapcsolat állott fenn a németországi és a magyarországi református egyház és teológia között. Ezért a legbensőbb érdeklődéssel kísértük az elmúlt év őszén, Kedves Testvéreink, a Ti egyházatokban lejátszódott eseményeket. Az élet minden jeléről, amit gyülekezeteitekből kapunk, nagyon hálásak vagyunk. Imádságunk kíséri azt a szolgálatot, amit nektek ma népetek között kell elvégeznetek és azokat a komoly döntéseket, melyeket meg kell hoznotok.

Kedves Testvéreink! Engedjétek meg nekünk, hogy testvéri együttérzésből feltárjuk nektek egy gondunkat. Amikor az elmúlt év nyarán (1956.Sz.) gyülekezeteink kiküldöttel országotokban tartózkodtak és közvetlen kapcsolatba kerültek gyülekezeteitekkel, mindjárt észrevették, hogy egyházatok nem minden vezető férfit kíséri a gyülekezetek bizalma. Ez a helyzet oda vezetett, hogy az elmúlt ősz eseményei után egyházatoknak még mindig nincs a gyülekezetektől megválasztott vezetősége. Ertesültünk arról, hogy némelyek Közte-tek azt vélik, az egyház élhet püspökök nélkül is. Istennek hála legyen, hogy ez így valóban lehetséges, ha az egyház elhatározza hogy egyedül lelkünk egyetlen püspökének az Úr Jézus Kristusnak engedelmeskedik. Azonban azt amit Isten ajándékozhat, az Ő közvetlen gondviselését a gyülekezetekről mi nem tekinthetjük magától értődnőnek. A mi feladatunk, hogy mindent megtegyünk, hogy minden egyháznak jó vezetősége legyen. Ez a Ti feladatotok is, kedves Testvéreink. Imádkozunk tehát azért, hogy egyházatok vezetésére ismét

a megfelelő férfiakat hívjátok el. Milyen nagy segítség lenne gyülekezeteitek számára, ha egyházotok élén olyan férfiak állnának, akik szolgálatukban nem politikát üznek, hanem a gyülekezeteket egyes egyedül a mi Urunk Igéjéhez hívják. Milyen fontos lenne azonban államotok vezetésének is, ha olyan férfiak vezetnék egyházotokat, akik a kormányoknak nem politikailag színezett képet nyújtanak az egyházi életéről, hanem mindenkor egészen tárgyilagosan és józanul a keresztény népréteg valóságos kívánságait tárják elő.

Ezért kedves Testvéreink vegyék az azt a döntést, ami előtt állotok, nagyon komolyan a mi Istenünk Színe előtt. Ügyeljétek arra, hogy az egyház valóban egyház maradjon! Az egyház, amelyik egyszerűen ugyanazt mondja és teszi, amit az állam mond és tesz, Urunk szava szerint megízeltlenült só ebben a világban. Nem tesz semmiféle szolgálatot népének és államának. Nem szolgálja az üdvösséget, sem a békét, hanem zavarja és összekavarja az egyház és állam közötti viszonyt.

Ezért vezessétek egyházotokat úgy, hogy olyan férfiak kerüljenek az élre, akiket a hívó gyülekezetek bizalma hordoz és imádságuk erősít. Férfiak, akik semmi mást nem akarnak, mint azt, hogy az egyházuk egyház maradjon és egyre inkább egyházzá váljék, és éppen így tegye meg népének azt a szolgálatot, melyre annak szüksége van! A mi Urunk adjon Nektek ilyen elhatározáshoz örömet és erőt!

Testvéri együttérzéssel
a Református Szövetség Elnöksége.

1959. május 30-án lesz 450 esztendeje annak, hogy Kálvin János Nyonban (Franciaország) megszületett. A francia református egyház erre az alkalomra nagy ünnepséget tervez a nagy reformátor szülővárosában. Tervebe veték eddig nyomtatásban meg nem jelent egyházi beszédeinek a kiadását is.

„Ezt a példázatot mondá: Vala egy embernek egy fügefája szőlőjébe ültetve; és elméne, hogy azon gyümölcsöt keresen és nem találá.

És mondá a vincellérnek: Imé három esztendeje járok gyümölcsöt keresni e fügefán és nem talállok: vágd ki azt; miért foglalja a földet hiába?

Az pedig felelvén mondá neki: Uram hagyj békét neki még ez esztendőben, míg köröskörül megkapálom és megtrágyázom:

És ha gyümölcsöt terem, jó; ha pedig nem, azután vágd ki azt.

(Lukács ev. 13 : 6—9)

Az Úr Jézus példázata a terméketlen fügefáról felejthetetlen tanítás volt a hallgatói részére. Nehány vonással rajzolta meg benne Isten hosszútűrését és könyörületességét, ami azonban az Ő igazságos ítéletét nem függeszti fel.

Megértjük a példázatot, hogy a fügefa: kép. Jeruzsálem népét példázta vele Jézus. Amint a fügefa messze kimagaslott a szőlő felett, úgy emelkedett ki Jeruzsálem Izrael népe felett. Ott állott a templom, ott volt a vallásos élet központja. Ott dobogott Juda népének a szíve. Ha Jeruzsálemnek jól ment a sora, akkor Júdának is. Azonban Jeruzsálem az Úr Jézus idejében nagyon mélyre süllyedt. Képmutatás uralkodott benne; nem volt igazi istenfélelem a szívekben. Jeruzsálem nem fogadta be Jézust mint Messiást; s nem igyekezett megismerni azt, ami a békességére való volt.

Szellemileg terméketlen volt, mint a példázatbeli fügefa. Ennek az okát nem kereshetjük a talajban, hiszen a szőlőt — ahol ez a fa állott — mindig termékeny talajba ültették. A gondozásban sem volt hiba. A terméketlenség oka magában a fában volt. Levelet hajtott ugyan eleget, de gyümölcsöt nem termelt. A szőlő gazdája három évig várt a gyümölcsstermésre, de mindhiába. Egyetlen fügét sem talált rajta. Ez annál meglepőbb, mivel a fügefa, rendes körülmények között, úgyszólván egész éven át hozott gyümölcsöt. Ekkor kimondotta az ítéletet a fára: „vágd ki azt, miért foglalja a földet hiába?” Nemcsak meg lehetőszen nagy területet foglalt el ez a fa, hanem elvonta a talajból az éltető nedvet és azt nem gyümölcsstermésre használta fel. Szigorú, de igazságos az ítélet. Hiszen a gyümölcsfát a gyümölcséért természetik és nem a leveléért.

A vincellér azonban védelmébe veszi a fát: „Uram hagyj békét neki még ez esztendőben, míg köröskörül megkapálom és megtrágyázom. És ha gyümölcsöt terem, jó; ha pedig nem, azután vágd ki”. Az ítéletet felfüggesztik egy időre. A fa még egy utolsó lehetőséget nyer a gyümölsztermésre.

Csaknem három évig munkálkodott az Úr Jézus Izrael népe között, mikor ezt a példázatot mondotta. És mi volt a munkájának a gyümölcse? Bűnbánat és imádat nem volt a szívekben, sem kedv arra, hogy az Úrnak szolgáljanak. Jeruzsálem népe lelkiileg gyümölsztermelen maradt. Az ítélet fenyeget. Az Úr most még egy utolsó kegyelmi időt enged a megtérésre és gyümölsztermésre. De ha ez is hasztalan múlik el, akkor eljön az ítélet.

Ez a példázat azonban nekünk is szól. Hiszen Jeruzsálem, Krisztus Egyházának őtestamentumi előképe. Gondold meg, Testvér, milyen sok fáradságot fordított az Úr Reád. Lásd meg életedben Isten szeretetének, gondviselésének és türelmének sok jelét. Amióta a keresztség jelét rátette homlokodra, hányszor hívott az Úr Téged a megtérésre. Vajon meg-

találhatók-e a megtérés gyümölcsei az életedben?

Ne gondold, hogy Isten türelme végtelen. A példázatot látjuk, hogy egyszer elhangzik az ítélet a terméketlen életet felett: „Vágd ki...”. „A fejsze immár a fák gyökerére vettetett. Azért minden fa, amely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és tűzre vettetik”. S az ítélet már régen végrehajtott volna, ha Krisztus nem járna közbe Teéretted is az Atyánál. Krisztusért ad Neked az Úr még kegyelmi időt. Engedd, hogy megmívelje lelked az Ige, az ige hirdetése és a szakramentumok által. Jaj a léleknek, aki csak önzően magára gondol és magának él, a hit gyümölcseiről pedig megfeledez.

Az Úr Jézus nem fejezte be ezt a példázatot. Azonban kétségtelen, hogy csupán két lehetőség van: ha a fa még e különös megmunkálás után sem terem gyümölcsöt, akkor kivágattatik; ha pedig gyümölcsöt hoz: megmaradhat. Az Úr azt akarja, hogy Te magad vond le a következtetést és ahelyett, hogy másokat ítéljess, önmagadat vizsgálj meg. Megtalálhatók-e életedben a bűnbánat, a megtérés, az istenfélelem és az emberszeretet gyümölcsei? Ezeket megteremni örök rendeltetésünk. Heidelbergi Káténk szavaival: „Lehetetlen, hogy akik az igaz hit által Krisztusba oltattak, a háládatosság gyümölcseit ne teremjék”.

Általános szokás az új esztendő kezdetén egymásnak „boldog újévet” kívánni. Vajon valóban boldog lesz-e az esztendő? Vagy újabb megpróbáltatás jön az emberiségre? Ki tudná megmondani? Hiszen a jövődőt láthatatlan kéz takarja el a szemünk elől. E példázat fényében látjuk, hogy ez az új esztendő a kegyelem esztendeje. Az Úr új kegyelmi időt ad, hogy megteremjük az örök élet gyümölcseit lelkünk idvességére, de mindenek felett Isten dicsőségére.

Ha ez megtörténik az életedben, akkor lesz Számodra 1958 valóban áldott és boldog új esztendő!

K. J.

Néhány hír a magyar református egyház életéből.

Az 1956-i forradalom után a szabad világ érdeklődése Magyarország felé fordult és foglalkozott az ottani egyházi helyzettel is. Most csend van a magyar Egyházak körül. Nagyon nehéz azonban bepillantást nyerni a valóságos helyzetbe. — Ugy látszik, hogy a Kádár-kormány kerüli a durva fellépést a keresztyének ellen, bármilyen legyen is a meggyőződésük; eltekintve néhány tényről, mint pl. bizonyos számú lelkipásztor és r.k. pap letartóztatása. Az Egyházaknak nehéz a helyzetük. Felülről kényszerítik a gyülekezeteket, hogy részt vegyenek az u.n. béke-mozgalomban. Ez abból látszik, hogy ez a tárgy feltűnően nagy helyet foglal el egyházi sajtótermékekben. Sok egyházkerületben tartanak békekonferenciát lelkipásztorok részére; a gyülekezetek részére pedig béke-egyháznapokat; míg az egyházi lapok felhívják a békéért folytatott állami propaganda támogatására.

Ugy tűnik fel, hogy a magyar Református Egyház helyzete nagyon nehéz. Különösen azoké, akik már 1956 augusztus táján minden úton-módon sürgették az Egyház megtisztítását mindenféle kommunista elemtől.

Péter János 1956 októberéig tiszántúli püspök, a kommunisták vakbuzgó követője, aki jelenleg az egyházi ügyeket intéző állami hivatal vezetője, nemrégben a protestáns lelkipásztorok részére Budapesten rendezett országos béke-konferencián előadást tartott, amely teljesen politikai vonalon mozgott.

Érkeznek ugyan hírek megújult egyházi életről, de kétségtelenül az a helyzet, hogy az egyház csak akkor haladhat a maga útján, ha nem kerül összeütközésbe az állam érdekeivel. Magyarországon nyoma sincs annak a szabadságnak, amelyben a nyugati országok egyháza élnek és dolgoznak.

Új évbe lépünk és új évfolyamba. 1958 folyamán továbbra is hűek szeretnénk maradni célkitűzéseinkhez és minden pártos vitától, emigrációs vagy magyar betegségtől távol, képességeinkhez képest kívánjuk szolgálni egy pogány, beteg világban az evangéliumot és a magyar kultúrát. Azt szeretnők, ha lapunk mindnyájunk zaklatott életében egy-két percnyi nyugalmat és elmélyülést jelentene, mert meggyőződésünk, hogy sok bajunknak és Istentől való elidegenedésünknek is oka gyakran az, hogy sietünk, rohanunk és hiányzik belőlünk problémáink higgadt — és éppen ezért néha talán fájó és kellemetlen, de mindig hasznos — felmérése, vizsgálása.

Reméljük, hogy kedves olvasóink eddig is örömmel vették, szívesen olvasták lapunkat. Mi is szívesen vesszük azonban észrevételeiket, kritikájakat.

Magyar, keresztyén és általános kulturális kérdések további ismertetése, megvitatása mellett sok új tervünk van. Legjelentősebb talán az, hogy külföldi szakértők bevonásával megismertessük olvasóinkkal a nyugati országok szellemi helyzetét, hogy széles körképben lassan felvázoljuk a keresztyénség, a keresztyén szellemiség szerepét az egyes országokban. Tájékozódniunk kell Európában és a világban. Tudniuk kell, milyen földön, milyen emberek, felebarátok és eszmék között élünk. Tudniuk kell ezt nekünk magyaroknak, hogy ne délibábokat keressünk, nekünk emigránsoknak, hogy talaj legyen lábunk alatt, s hogy ne maradjunk örökké félszeg idegenek és nekünk keresztyéneknek, hogy világos legyen előttünk, miért folyik szép és nehéz mindennapi küzdelmünk.

A Jőjjetek szerkesztősége ezekkel a gondolatokkal kíván megpróbáltatásainkon keresztül is áldott és áldásos boldog új esztendőt minden olvasójának.

Az Evangélikus Egyházat a kelet-német zónában a pusztulás veszélye fenyegeti.

Dr. Verwiebe (Erfurt) az Iserlohn-ban tartott evangélikus hét alatt egy előadásban kifejtette, hogy sajnos sok jel mutat arra, hogy Kelet-Németországban az Evangélikus Egyházat a pusztulás fenyegeti. Rámutatott az egyre növekvő csendes és hivatalos kitérésekre, a lelkipásztorhiányra, az ifjúságnak állandó veszélyeztetésére az „avatás” formájában, a gyülekezetek létszámának csökkenésére a Nyugatra menekülés miatt. Ebben a helyzetben Krisztus Egyháza az egyetlen összekötő kapocs Kelet és Nyugat között és az Egyháznak Keleten fel kell ismernie a maga különleges feladatait, mert csak így őrzi meg helyes látását. Az egyház nem engedheti magát elszigetelni s nem rejtőzhetik el az ellenséges világban. Az Egyháznak Nyugaton az a nagy feladata, hogy a keleti zónában élő keresztyénekkel a szoros kapcsolatot ne engedje meglazulni.

Trópusi Afrika új arca

II

Elitképzés

Ismert vitapont, hogy az oktatás és nevelés terén melyik irányelv legyen mérvadó: a tömegben legyen-e hangsúly, vagy pedig a vezetőkön, amennyiben lehetetlen mindkét tábor kiképzésben részesíteni. Afrikában egyes gyarmati hatalmak jobban igyekeztek, mint mások, hogy a vezetők kiképzését tudatosan kézbevegyék. Belga Kongóban például, ahol sokáig az a felfogás uralkodott, hogy egy egyetemi képzettségű elitnek⁸⁾ bizonyos fokú általános műveltséggel rendelkező szélesebb rétegekre kell támaszkodnia, csak az utóbbi években indult meg az egyetemi oktatás⁹⁾.

Az „elit” képzése Trópusi Afrikának új problémája, melyet egy új társadalmi rend kialakulása vet fel. Az afrikaiak szemére vetik a „gyarmatos” közigazgatásnak, hogy régebben az „elit”-et az afrikai nép olyan csoportjaira korlátozták, amelyekre a kormányzatnak a gyarmati hatalom célkitűzéseinek elérése végett szüksége volt. A franciák „élite utilitaire”-t (hasznos elitet) emlegetnek. Ezek saját népiükől elidegenedett egyének voltak, kritikusok szerint: a fehérek „kiszolgálói.” Szemére vetik még Nyugatnak ezen felül, hogy „cerebrális” embereket képezett ki, afrikai hagyományok és szokások figyelembevétele nélkül. Francia-Afrikában az egyik legfigyelemreméltóbb vezető, Alioune Diop írja „Les Etudiants Noirs parlent” (A fekete diákok beszélnek)¹⁰⁾ című, fontos és érdekes könyvének előszavában: „Európa erkölcsi és politikai követelményei nem veszik tekintetbe sem személyes szükségleteinket és hagyományainkat, sem pedig szellemiségünk irányzatait.” És tovább: „Aki a gyarmatosításért felelősek voltak, voltaképpen csak arra törekedtek, hogy a tömegből kiválasszanak néhány alkalmas egyént, akik a gyarmatosításhoz szükséges segédzsemet szolgáltatták.” „A valóság az, hogy mind az egyén mind a közösség fejlődése megköveteli, hogy az oktatás számot tartson azokkal a tényezőkkel, melyek a tanuló erkölcsi életét és a nemzetközi életben való szabad és hathatós részvételét meghatározzák.”¹¹⁾ Másutt arra az ellentétre mutat rá egy író, amellyel az afrikai elit szembetalálja magát: az abszolút értékeket hangoztató európaiak, akik továbbra is makacsul rá akarják kényszeríteni saját intellektuális és erkölcsi rendjüket másokra, miközben az a milieu, ahonnan ezek az afrikaiak származnak, más rendet óhajt... így az az érzésük ébred, mintha el lennének választva önmaguktól és ha pár percre magukba mélyednek, azonnal érzik ennek a horderejét. Így egy „afrikai szempontból a két közösség hátramesgyéjén ingó emberek” (hommes margaux par rapport à l'Afrique)¹²⁾ csoportja alakult ki, írja a könyv egy másik munkatársa és egy a körülményekszülte, a körülményekhez alkalmazott elit gyártásáról („fabrication d'une élite de circonstance”) beszél. Igazi elit-re van szerinte szükség, amely létre tudja hozni az afrikai társadalom megújodását; ennek az elitnek azonban egészen másnak kell lennie mint amilyen a mai: a néppel jobban egygyé kell fornia, igazi vezetők kell, hogy legyenek...

Az elit többnyire szívesen asszimilálódik részletkérdésekben, de mindig marad benne bizonyos tartózkodás az európai kultúra egészével szemben. Az afrikai és az európai ember alkata valóban nem azonos¹³⁾. Ezzel kapcsolatban pár évvel ezelőtt ezeket mondta valaki, aki Trópusi Afrikát nagyon jól ismeri: Az afrikaiak lelke mélyén ellenszenves a gondolat, hogy a technika terén annyira ki-

művelődjenek, mint a fehérek, ha ugyanakkor lelkiük tekintetében annyira hátra kellene maradniok, mint amilyen elmaradottak szemükben a fehérek. De nemcsak az elit van így vele, egészen egyszerű afrikaiak is ösztönösen ellenállnak az ilyen „előrehaladásnak.”¹⁴⁾ L. S. Senghor ezt így fejezi ki: „Nem szabad összetévesztenünk a gyarmatosítást és az erkölcsi előhaladást.”¹⁵⁾ (Nous ne pouvons pas confondre colonisation et progrès moral.)

Azok az afrikaiak, akik az európai kultúra befolyása alatt állanak, külsőségekben hajlamok az utánzásra. Az európaiak gyakran a szemükre vetik, hogy nagyon kötik magukat a formákhoz, miközben mindenki látja, hogy a benső tartalom hiányzik. Ilyen módon az az afrikai, aki a nyugati műveltséget elsajátítja, ideiglenesen megszabadul alacsonyabbrendűségi érzésétől. Ha azonban állandósul ez a szellemi beállítottság, szükségszerűen elkeseredésre vezet, minthogy kielégíthetetlen maradnak a várakozások. Némely művelt afrikai öntelt és olykor arrogáns viselkedésű. Nem egyeből náluk, mint a szellemi egyensúly hiányának a kifejezése és ez az állapot — többnyire öntudatlanul — elviselhetetlenné válik számukra. Ehhez járul még nem ritka esetben hogy bensőjükben kibíratatlan nekik a „törzs”-től való elszakadásuk. A Nyugat által hozott individualizálódás túl nagy számukra. Az elhagyatottság érzése gyűlöletet szül és hajlamossá teszi őket erőszakoskodásra¹⁶⁾. Végül pedig a fehér ember felsőbbrendűségének az elve — mely minduntalan kifejezésre jut — az afrikai számára, aki, mint már láttuk, igen önértetes, teljesen elfogadhatatlan, mert részesülni kíván abból a méltánylásból, amely őt társadalmi helyzete és műveltsége folytán megilleti¹⁷⁾.

Ezek a tényezők oly intenzív faji öntudatot fejlesztenek ki a fehérekkel szemben, amilyenre régebben nem találkoztunk, vagy ha mégis, akkor csak nagyon szórványosan.

Új vezetők

Új Afrika politikai és szellemi vezetői az elite-ből kerülnek ki. Soha nem felejttem el, amit Buganda (Uganda) királyságban tapasztaltam. Hagyományos tekintélyek, vérbeli hercegek megbuktak egy választáson, amelyet alacsonyszármazású, fiatalabb, nyugati műveltségű afrikaiak nyertek meg. Az eredmények ismertetése után a hercegek ahhoz a házhoz jöttek, ahol éppen látogatóban voltam és a háziasszonyomnak „az erkölcs ílyetén elfajulásáról” panaszkodtak. Az új idők itt, — mint majdnem mindenütt Trópusi Afrikában — bevonulásukat azáltal jelezték, hogy a nép bizalmát új, nyugati műveltségű vezetők szerezték meg. Feltűnik emelett, hogy politikai és szellemi vezetés nem ritkán összpontosul azonos kézben. Ne veszítsük szem elől, hogy Afrikában napjainkban a vezető tekintélye fontosabb, mint politikai programja vagy az általa képviselt politikai párt. Amikor az afrikai embert szemléljük, láttuk, hogy a törzs keretében nagy súlya van a tekintélynek. Az, hogy valaki egyik politikai pártból más célkitűzésű pártba lép valamely vezető vonzóereje folytán, sokkal nagyobb szerepet játszik Trópusi Afrikában mint Nyugaton, bár ez a jelenség ott sem ismeretlen¹⁷⁾.

Azoknak a tényezőknek a vizsgálása, amelyek Trópusi Afrika új vezetőségének kialakulásához vezetnek, alapvető fontosságú mindenki számára, aki e területek gondját-baját szívén viseli. Azonban ennek a kérdésnek a tárgyalása messzire túlszárnyalná a jelen értekezés határait¹⁸⁾. Nagyon fontos e tekintetben az egyetemi oktatás, akár Nyugat, akár

maga Afrika egyetemlein. Arra a kérdésre vonatkozólag, hogy miként reagálnak Trópusi Afrika diákjai az európai vagy amerikai tartózkodásra, jelenleg már néhány időszerű kutatás áll rendelkezésünkre¹⁹⁾. Ez a reakció sok esetben nem előnyös Nyugat számára és ez nagy horderejű tényező Afrika jövőbeli elitjének a Nyugattal szemben való magatartása tekintetében.

(Folytatjuk)

⁸⁾ Az „elit” fogalmáról, amelyre itt nem térhetünk ki, lásd „African elites” Intern. Social Sciencs Bull., VIII, No. 3. 1956, legfőképp S. F. Nadel: „The concept of social elites” című cikk 413. oldalát és tovább. Mi olyan társadalmi csoportot értünk itt elite kifejezés alatt, ami bizonyos felsőbbségben van az átlag felett és befolyást gyakorol az egész lakosságra, vagy a népesség egy részére.

⁹⁾ Lásd Special Study on Educational Condition in Non-Self-Governing Territories, United Nations, 1954.

¹⁰⁾ „Présence Africaine”, 14. 1953. sorozatban.

¹¹⁾ „Les impératifs moraux et politiques de l'Europe ne reconnaissent donc ni nos besoins particuliers, ni nos traditions, ni les tendances de notre génie.” És tovább: „En fait, pour les vrais responsables de la chose coloniale, il s'agissait de prélever sur la masse quelques spécimens, dont on ferait les auxiliaires de la colonisation.” „En vérité, l'épanouissement de l'individu comme de la société exige, que l'éducation tienne compte en particulier de ce qui conditionne la vie morale de l'être éduqué et de sa participation libre et efficace à la vie mondiale.”

¹²⁾ Lásd L. Mannonit is: Psychologie de la colonisation”, 1950, már korábban említve.

¹³⁾ Emory Ross mondja: „Africa; a challenge to Christians”, „Africa is here” című művében, 1952. 14. oldal.

¹⁴⁾ Le monde Noir, Présence Africaine 8-9, 439. oldal.

¹⁵⁾ O. Mannoni arra utal, — ez párhuzamot képez — milyen szertszórtnak érezték magukat afrikai katonák leszerelésük után. A katonaság szigorú fegyelmével pótolta a társadalmi és családi kötelekeket. Amikor elmaradt, olyan lélektani krízis állott be, amely gyűlöletre vezetett.

¹⁶⁾ „Les Etudiants Noirs parlent” ... 1953; mindenütt, továbbá a 19. jegyzet irodalma.

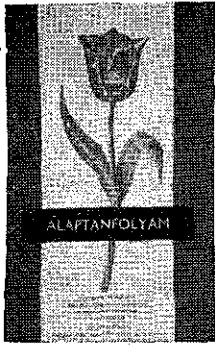
¹⁷⁾ E. Mounier, id. mű, ezt írja továbbá: „Az eszmék, csakúgy mint a társadalmi szerep, nem különülnek el az egyéntől és az egyének már-már vallásos színezetű hatalmától. (Les idées, pas plus que la fonction ne sont abstraites de l'individu et de son pouvoir quasi sacré).”

¹⁸⁾ Lásd a jelzett kiadványt: „African Elites” és vele az ott jelzett irodalmat.

¹⁹⁾ „Colonial Students in Great Britain”, P.E.P., 1955; „African Students in France”, „African Elite”-ben, 489. oldal; A. T. Carey, „Colonial Students” 1956.

Svájében egy új dokumentációs filmet készítettek a Bibliáról „Das Buch der Bücher” (Könyvek Könyve) címen. Az első rész a Bibliának különféle nyelveken való terjesztését mutatja be az egész világon. A második rész a középkori biblia-kéziratokról és a felfedezett biblia-töredékekről szól. Végül a Biblia használatát mutatja be a film az izraelita, a római katolikus és a protestáns istentiszteletben.

Tel-Aviv-ban egy nemzetközi postabélyeg kiállításán külön osztályon mutatták be azokat a postabélyegeket, amelyeken bibliai és vallásos motívumok szerepelnek.

Figyelemreméltó kezdeményezés Hollandiában.

Az 1956 november 4-r után Nyugatra menekült magyarok nagy százaléka fiatal munkás. Menekülésük nem megfontolt emigrálás volt; de már csak koruknál fogva sem rendelkezhetek azzal a szellemi felkészültséggel mely idősebb korosztályoknál és más foglalkozásuknál némileg még feltételezhető.

Ez a körülmény külföldi tartozkodásukra, s hovatovább jellemükre is rányomja bélyegét. Gyakran hiányzik belőlük az önálló kezdeményezés; könnyen válnak a helyi adottságok játékszereivé és éppen ezért könnyen, gyakran és súlyosan csalódnak. Céltalan életüket az idegen környezetben, elhagyatottságukban a teljes nihilizmus és erkölcsi züllés fenyegeti. Nem célunk a hazai nevelés sem Nyugat hibáit elemezni, de bevezetéképpen még egy ténnyel meg kell említenünk: a munkásifjúság helyzetét különösen megnehezíti, hogy míg az egyetemi hallgatók és néhány más foglalkozási csoport érdekében rendszerint külön külföldi segélyszervek alakultak, ők általában „egyéni”, tehát gyakran sajnos mostohább elbánásban részesültek.

Amire külföldi szervek nem gondoltak az a mi elsőrendű feladatunk. Éppen ezért igen örömdetes az a hollandiai magyar kezdeményezés, mely a „Magyar Ipari Tanulók Segélybizottsága” megalakulását eredményezte. E bizottságnak, professzorok, mérnökök, szaktanárok, pedagógusok és más olyan személyek a tagjai — régi és új menekültek egyaránt —, akik a munkásifjúság problémáival eddig is foglalkoztak.

E bizottság első konkrét feladatául azt tűzte ki, hogy a magyar ifjúságot ösztönözze szakmai képzés külföldön való megszerzésére, illetve továbbfolytatására. Ez azt jelenti, hogy egyrészt tárgyal a befogadó ország hatóságával és üzemével a szaktanulás lehetőségének megszervezése és megszerzése érdekében és szoros kapcsolatokat keres a magyarokat foglalkoztató üzemekkel, másrészt elméleti és gyakorlati támogatást kíván nyújtani minden magyarnak és elsősorban az iskolázatlan fiatal munkásoknak a technikai továbbképzés, az ipari tanulás területén. A bizottság tehát a befogadó ország ipari tanuló vizsgakövetelményeinek tekintetbevételével összeállította a tananyagot, kétnyelvű tankönyveket és kisebb, egy-egy szakmára szorítókozó szakszótárakat adott ki a helyi menekültügyi szervezetek anyagi támogatásával. E könyvek megjelenése után kezdődik meg az igazi munka: minden jelentősebb magyar gócpontban tanfolyamokat szervez a bizottság melyen a jelentkező magyar munkásokat előkészítik az ország hivatalos vizsgáira.

Hollandiában a bizottság eddig a következő eredményeket érte el.

1957 novemberéig körülbelül háromszázan jelentkeztek a tanfolyamokra. Ez a szám a hollandiai magyar menekült munkás-ifjúság összlétszámának egyharmada.

Tanfolyam az ország különböző részein 13 helyen indult már meg, további 5-6 helyen megnyitás előtt áll. A már működő tanfolyamokon megjelenők száma 200-250 között váltakozik, tanfolyamonként 20-25 tanulóval. A tanárok magyar mérnökök és technikusok. A kiadott tankönyvek egyik oldalán a befogadó nemzet nyelve, másik oldalán magyar szöveg áll. A tananyag az ipari iskolák alapoktatásának összefoglalása és a következő tárgyakból

áll: számtan, mértan, fizika, géptan, technikai rajzolás, holland nyelv.

A tanfolyam elvégzése a tanulókat a különböző szakmai és technikai iskolákra készíti elő és azok elvégését lehetővé teszi.

Ez a bizottság a hatóságokkal és a legtöbb nagy üzemmel a legjobb kapcsolatot tartja fenn. Ennek eredményeként könyvelhető el, hogy ezek az üzemek beleegyeztek következő kérésükbe: a magyar ifjúság üzemi iskoláikban, fizetése megtartása mellett tanulhat tovább.

A bizottság eddig egy vas- és elektrotechnikai alapszakosztárt (négyezer szó) szerkesztett és adott ki. Ebben a Holland Vasipari Szakoktatási központ (Stichting Bemetel) támogatását élvezte.

A befogadó ország szakmai tanulást szorgalmazó hivatalos szervei, valamint a magyarokat foglalkoztató üzemek rendszerint már azért is örülnek ennek a kezdeményezésnek, mert maguk is hasznát veszik. Magyar szempontból pedig a szakképzettség egyéni vagy magyar előnyeinek túlmenően, felmérhetetlen jelentősége van annak, hogy a magyar ember és a magyar tehetség elkallódását ilyen módon

Magyar egyházi élet Perthben

A perthi (Ausztrália) magyar ev.-ref. egyházközség 1957-es évvégi körlevele hazánktól távolra szakadt magyarok szép és eredményes munkájáról számol be. A körlevél örömmel és hálával állapítja meg, hogy a régebben menekültek nagyszámú márszolid existenciát találtak, sok más intézménnyel ellentétben szilárdan áll jól fejlődik az egyházi munka. Majd így folytatja:

„A múlt esztendő végéig nemegyszer elfogott az az érzés bennünket, hogy sorsunk hasonló lesz azokéhoz az elődeinkéhez, akik loo esztendővel ezelőtt mint a Kossuth-emigráció ideodrott töredékei léptek partra és amely pár száz főre tehető csoport felszívódott az ausztrál népbe. Nevükről nemcsak az ékezet hullott le mint a mienkről, viselt dolgaikról alig maradt adat, úgyhogy nyomukat úgy kutat-hatjuk, akár a régészek a gepidákat a Szamos völgyében.

Tudjuk, hogy a múlt év októberi forradalom hulláma által idesodrottak nem állíthatják meg a beolvadást. A forradalom azonban idekint is csodát művelt. Az itt iskolázott magyar fiatalok elkezdett magyarul beszélni a család körén kívül is. Mert iskolatársaik, de az egész világ által oly kevéssé ismert nemzetecske hírével egyszerre tele lett a világ, hogy cowboy és indián helyett orosz-magyart játszottak a gyerekek nemcsak Perthben, de a világ összes grundjain. Nem a szülők sokszor kétségbeesett igyekezete vagy szigorú fordította magyarrá gyermekeink beszédét, lelkületüket az otthoni példa és a világ bámuló elismerése ébresztette fel. Nem véletlen, hogy a perthi magyar cserkészcsapat 1956 novemberében alakult meg. Az asszimiláló fiatalság közösséget vállalt az otthoni hősökkel. Lázasan olvasták az újságokat, egy térképet tanultak meg ismerni és szülők mellett szorongtak a rádió előtt.

Ezzel nem akarjuk azt állítani, hogy az asz-

megakadályozhatjuk és megteremtjük magyar és magyar között azt az osztályellentét nélküli szolidaritást (és talán még egységet is) mely mindeddig sem az otthoni kommunista rendszernek, sem az emigrációnak nem sikerült.

A szakmai továbbképzésen, az erkölcsi pedagógiai munkán túlmenően tehát ebben áll a bizottság legnagyobb, legnemesebb, feladata.

A fenti megfontolások és tapasztalatai alapján a bizottság arra a meggyőződésre jutott, hogy a munkát eredményesen csak minden emigrációs pártcélok kizárásával és a befogadó ország szervezeteivel együttműködve, de azoktól függetlenül és a sajátos magyar célkitűzések megőrzésével lehet folytatni.

Több európai államból megnyilvánult már érdeklődés a bizottság munkája iránt. Általános magyar problémákról lévén szó, rendkívül fontos volna, ha más országokban is megindulna ez a munka.

Az elért eredmények és a magyar menekült munkásság általános helyzete következtében a hollandiai bizottság nemzetközi bizottság felállításán dolgozik és éppen ezért felkér mindenkit, aki erkölcsileg, anyagilag, vagy egyéb gyakorlati téren (szervezésben) u munkába bele tud kapcsolódni, vegye fel a kapcsolatot a Magyar Ipari Tanulók Segélybizottságával, Govert Flinckstr. 400. Amsterdam Z.

A munkásifjúság helyzete emigrációnk egyik legégetőbb problémája, kihívás emberi, magyar keresztyén lelkiismeretünkhez. Hogy az emigráció megállja-e a helyét külföldön, részben azon dől el, hogy talál-e választ erre a kihívásra, meg tudja-e oldani ezt a nagy, nehéz magyar feladatot.

K. V. A.

szimuláció megállt volna ennél a nemzedéknél. Nem állt meg, hanem lelassult. Egy generációt, — ha nyelvében talán nem is, de érzelmében megnyert a forradalom.

A forradalomnak más hatása a függönyön inneni magyarságra az volt (emigrációnak összességünkben már nem nevezhetjük magunkat, hiszen sokan végleg gyökeret vertek itt és egyebütt) hogy friss és nagy csoportok, sokhelyütt tömegek hulláma duzzasztotta fel a magyar kolóniákat. Az utolsó 6 évben jobbra csak egyének érkeztek és ezek hamar felszívódtak az őket kihozató családok új életéhez szokott és idomult környezetében. Ez az új hullám viszont tömegén kívül ismét erős magyar színt hozott magával. Tízestendős elnyomatás keserű tapasztalatát és a forradalmi hetek feletlenő élményét. Hiszünk, hogy ez az új exodus (mely a beolvadók számát növeli, de a beolvadás folyamatát szintén lassítja) erejével és öntudatával akkora serkentést ad nekünk régieknek, hogy az ausztráliai magyarság képes lesz a jövőben olyan intézményeket létrehozni, illetőleg fenntartani, mint amilyeneket az amerikai magyarság létrehozott és fenntart már generációk óta.

... És mint ahogyan az amerikai magyarok jó amerikaiak és jó magyarok, úgy nekünk is — gondoljuk — jó ausztrálok és jó magyaroknak kell lennünk. Hiszünk, hogy eljön az idő, amikor ez a — mi érzésünk szerint — becsületes magatartás gyakorlatban is gyümölcsöket terem majd: kulturális és gazdasági kapcsolatokat, melyek nemcsak régi és új hazánknak, de az otthonra talált menekülteknek is hasznára lesz.

Az egyházközségeknek érezniük kell, hogy munkában és felelősségvállalásban élen kell járniuk, hogy hivatásukat betöltsék. Feladatuk annyiban is megsokszorozódott, hogy nem csupán a már összeszokott gyülekezetet kell vezetniük Krisztus ösvényén, hanem fel kell karolniuk az újonnan érkezetteket. A keresztyén módon való élés nem pusztán a vallás különleges gyakorlatát jelenti, hanem az élet egész területére ki kell hogy áradjon, így segítségünknek általánosnak és aktívnek kell lennie.”

Celui qui doit mourir.

„Celui qui doit mourir” (Akinék meg kell halnia) egy francia film, a nemrég elhunyt görög író Niko Kazantzakis „Krisztust újra keresztre feszítik” c. regénye alapján. Cselekménye a 20-as években egy görög faluban játszódik le. Görögország háborúban áll a törökökkel. A falut a törökök szilárdan tartják a kezükben, a helyi előjáróság megbékült ezzel a helyzettel. Az élet a megszokott mederben folyik, így a vallási élet is. A faluban ötévenként előadnak egy passiót. A török parancsnok engedélyezi, hogy ezt a hagyományt a megszállás ellenére is megtartsák. Így jelennek meg azután a templomban ünnepélyesen a passió legfontosabb szereplői. Krisztust egy fiatal pásztorinak kell alakítania, beszédhibája ellenére is. A nyugalmat azonban hamar megzavarja az, hogy egy másik, török katonák által porráégetett faluból az életben maradtak itt keresnek menedéket. A passiójáték a valóságba megy át. Krisztusnak újra meg kell feszíttetni.

A film Jules Dassin rendező alkotása, akit párizsi gangster filmje, a „Du rififi chez les hommes” tett ismertté. Ezzel a filmmel beigazolta Dassin nagy tehetségét; a „Celui qui doit mourir” viszont megmutatja, hogy nemcsak lebilincselő képekkel tud izgalmas elbeszélést felépíteni, hanem nehéz témával szemben is megállja helyét. Új filmje igen szuggesztív és megkapó. A kietlen zord vidéktől amelyen lejátszódik, különleges színezetet nyer. Nehány alakja, mint pl. a görög fősvény és a török parancsnok, kissé karikatürisztikusak. Viszont teljesen valószerű Pierre van Eck mint Manolios pástor, aki alkalmatlannak tartja magát a passió nagy szerepének játsszására, de aki végül mégis életét áldozza veszélyben forgó felebarátaiért.

A film edeméihez tartozik, hogy bár témája a bibliai Krisztus keresztfeszítésével hasonlóságot mutat, ezt mégsem veszi át részleteiben. Ez a mozgásabadság emeli az események valóságosságát. A film végének azonban, a rendező olyan fordulót ad, amit az ember nem várt volna és amit nem is tartunk szerencsésnek. Az utolsó képekben egy pap szerepel, aki barrikádra megy, hogy a harcolókat megáldja s végül is fegyvert ragadva küzd ezek oldalán.

Ezzel a befejezéssel kikerülünk a Krisztusról való bibliai bizonyágtétel légköréből, ami a film más részeiben oly határozottan jut kifejezésre. Krisztus szenvedése és halála oly módon van értelmezve, mintha ez felhívás volna a néphez, hogy a jogot a saját kezébe vegye és fegyveresen, forradalommal szálljon az uralkodó hatalommal szembe, mely összeesküdött a gonosszal. Bármennyire is érthető és jogos emberileg egy ilyen forradalom, mégsem hivatkozhatunk ebben Krisztusra. A bibliai passióra jellemző, hogy békére és megbékélésre való felszólítás beszél belőle. Amikor Jézust letartóztatják, Péternek a már véres kardját a Mester parancsára újra hüvelyébe kell dugnia. Éppen ezért a nacionalista tanítót — aki, amikor a két párt fegyveresen egymással szemben áll „Ne löjjetek, hiszen mégis csak testvérek vagyunk” kiáltással közéjük veti magát — inkább tekinthetjük Krisztusra való utalásnak, mint a pástort, aki haldokolva mondja „Harcolj az ő oldalukon, mert az igazság az övéké”. Ebből talán arra szabad következtetnünk, hogy a film alkotói megértették, hogy Ember sosem tudja Krisztus szerepét tökéletesen végigjátszani, még akkor sem, ha a passióból valóság lesz.

J. A. HES

(Folytatás a 2. oldalról)

itt, sem a szomszédos táborokban. Nem törekedtünk arra, hogy erre engedélyt szerezzünk, mert figyelmüket nem akartuk titokban végzett munkánkra felhívni. Ez viszont nem maradhatott titokban olyan táborban, ahol bevezették a spiclirendszert. Az antifasiszta aktíva ugyan eléggé elnéző volt és saját jószántából nem tett semmit ellenünk, mégis attól tartott, hogy a politikusszár tudomást szerez működésünkről és az aktívát „a forradalmi éberség hiánya” miatt felelősségre vonja; ezért sürgetett bennünket, hogy a hatósági engedélyt megszerezzük. Mielőtt ezt azonban megtehetjük volna, Anzelmet a távozásom előtti napon beidézték, ellenséges érület nélkül kihallgatták, a körökben kifejtett munkásságát betiltották, viszont nyilvános istentiszteletek megtartását engedélyezték. Később ezeket az istentiszteleteket elég sokan látogatták.

(folytatjuk)

Nemzetközi protestáns rádióállomás Svájcban.

A Genfben megjelenő „La vie protestante” c. egyházi lap egy cikket közöl arról a tervről, hogy Svájcban egy protestáns rádióállomást létesítsenek. A cikkíró abból a tényből indul ki, hogy az egyház csak akkor lehet Krisztus Egyháza, ha feladatát, a bibliai üzenet prédikálását, nem csupán a szószékről teljesíti; a protestantizmusnak tehát sürgős szüksége van egy nemzetközi rádióállomásra. A cikk szerint e terv megvalósítása nem ütközik áthidalhatatlan nehézségekbe és erre ez idő most különösen alkalmas. Nem cél e rádió kereszttül más egyházakkal vitatkozni. A terv Svájcban, Franciaországban és Németországban sok helyeslést váltott ki.

Kínában mindig voltak titkos közösségek. A kommunista kormány növekedő nyomása következtében azonban egy egészen különös mozgalom állt elő a kínai protestánsok között, az ún. Bibliaevők mozgalma. Fiatal keresztények a Biblia egyes részeit fejből tanulják meg, hogy így azt megőrizték és továbbadják. További jelentések szerint protestánsok, akik nem kívánják követni a kínai vallásügyi hivatal által előírt vonalat, titkos istentiszteletekre gyűlnek össze. — Mindez nem maradt következmények nélkül, mert e mozgalmak tagjai közül többen súlyos büntetés ért. (Ezekre a tényekre a nemzeti kínai kormány irányította a figyelmet.)

Az Egyesült Államokban közvéleménykutatás során arra a kérdésre, hogy vajon a keresztények egyház a mai világ kérdéseire választ tud-e adni, a megkérdezettek 81%-a igenlően felelt; Angliában a megkérdezettek 46%-a Hollandiában pedig 55%-a válaszolt a kérdésre igenlően. Arra a kérdésre, hogy vajon a keresztények egyház teljesen idejétmúlt valami-e, az Egyesült Államokban 7%, Angliában 27% és Hollandiában 16% válaszolt igenlően. A megkérdezettek fennmaradó százaléka nem válaszolt a kérdésre.

Az utrechti egyetemi lelkész, Beker, évi jelentésében megemlíti, hogy az egyetemi ifjúság életének egyik sokszor feltörő problémája a magánosságérzése, amely a sokrétű egyetemi közösségi élet ellenére is fennáll. Beker lelkész ezt a korrallal, a diák-élettel és a tanulmányokkal előálló feszültségekkel és nehézségekkel magyarázza.

Marokkó. — Mióta a régi Spanyol-Marokkó lakossága önkormányzatot nyert, a Tetuanban élő protestáns gyülekezet élete is nyugodtabb lett. Az új kormányzó u.i. ennek a gyülekezetnek teljes szabadságot adott s így ez a kis gyülekezet a város arab negyedéből az európai negyedbe költözött át.

Egy nemrégiben közölt statisztika szerint a 68 millió német 60 %-a protestáns, 35 %-a római katolikus és 5 %-a vallás nélküli.

A Magyar Ipari Tanulók Segélybizottsága hollandiai szervezete ösztönzésére megalakult Belgiumban is a magyar ipari tanulók oktatásával foglalkozó bizottság.

Erdélyi jelentések szerint az ottani magyar egyházak, bár nagyon erős politikai nyomás alatt, de tevékenyen végzik munkájukat.

jöjjetek

Keresztyén havi lap.

Szellemi fórum.

Kiadja
az Admiraal de Ruyter Fonds
Szerkesztőbizottság:

Kibédi Varga Áron, Tóth Miklós, Tüski István, Végh József.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Utrecht, Postbus 148.

Minden cikkért szerzője felel.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Évi előfizetési díj: Anglia: 4,— sh., Ausztria: 15,— Sch., Belgium és Luxemburg: 25,— fr., Franciaország: 200,— fr., Hollandia: 2,— gld., Németország: 2,— DM., Svájc: 2,50 fr., Svédország: 3,— Kr.
Félévi előfizetési díj a fenti összegek fele.

Megrendelhető:

ANGLIA:
Mező Lajos, 134, George St., London S.W 1
AUSZTRIA:
Wien VII, Neubaugasse 44/3.

AUSZTRÁLIA
Domahidy András, 142, Townsend Rd.,
Subiaco, W. A.
BELGIUM
Galgóczy Károly, 1, Rue des Secours,
Bruxelles

FRANCIAORSZÁG:
Vánkay István, Cité Universitaire,
Maison du Japon, Paris XIVe
és
Société Balaton, 12, Rue de la Grange-
Batelière, Paris IX

HOLLANDIA:
Postbus 148, Utrecht. Postai csekk számla
száma: 316430, Admiraal de Ruyter
Fonds, Utrecht.

NÉMETORSZÁG:
Ismaningenstr. 68/0, München 27.

SVAJC:
Rebgasse 38, Basel.

Más országokból szíveskedjenek olvasóink közvetlenül a kiadóhivatalhoz fordulni.